

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én másfél iven és az egyleti tagokak ingyen küldetik meg.

Ném tagok egész évre 2 frttal fizethetnek elő, fél éves előfizetés el nem fogadtat'k.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az Erdélyi Gazda

kiadó-hivatalához
czimzendők.

A hirdetési díjszabályzatról a kiadó hivatal ad felvilágosítást.

Szerkesztő bizottság: elnök Szabó József; Dr. Berde Aron, Báró Jósika Sámuel, Szabó Sámuel, Vörös Sándor felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

Tartalom: Havi emlékeztető: Julius. -- Nehány szó a kolozsvári közraktárakról László László. -- Az ötödik tenyész-állatkiállítás. Egy tenyésztő. -- A mézszesz készítése. -- A galagonya-özöndék pusztítása. -- Angolország gyümölcs bevitel. -- Olcsó trágya-gipsz. V. S. -- A juliusi oltásról. -- Boreladási szövetkezet Aradon. -- Az országos tejgazdasági felügyelőség. -- Vörös Sándor. -- A Ryder-fele gyümölcsaszaló. V. S. -- „Rózsá njság“. -- Gyümölcs-, sajt- és mézkiállítás Budapesten. -- Halálozás. -- Mezőrendőri törvényjavaslat. -- A „Borászati Lapok“. -- Egyleti mozgalmak: Vál. ül. 1887. jun. 14-én. -- Pályázati hirdetmény. -- Piaci árak. --

Havi emlékeztető.

Julius.

Ház és udvar. Folyamatban levő minden építkezéshez az építési anyagok szállítása szorgalmazandó.

Magtárak szellőztetnek és tisztán tartatnak, a gabonakészletek hetenként megforgatandók, nehogy a gabonasziszik elhaltalmosodjék. Semmi sem mozdítja elő nevezett ormányos bogár elszaporodását annyira, mint a nyugalom és rekedt meleg levegő.

Aratok számára szükséges élelmi anyagok és főző-edények sürgősen beszereztetnek.

Asztagok helyei telnyesetnek.

Szántóföld. Keverő szántás megkezdetik, repczeföldek második szántásával el ne késsünk.

Repczének nyomtatása, cséplése bevégezendő.

Gabonafélék aratása megkezdetik és pedig hacsak lehetséges buza, rozs zsengéjébe vágandó, hogy tetszetős piaci árut nyerjünk. Aratás után azonnal, vagy még annak folyama alatt a kévés gabona behordása, asztagozása megkezdve, nagy siet-séggel folytatva, bevégeztetik.

Repce alá az előkészítő munkálatok megkezdetnek.

Őszi zöld takarmánynak velbelünk kölest és takarmánytöröküzát, árpatarlóba pedig tarlórépát és haricskát (hajdinát.)

Rét és kaszáló. Szénakaszálás és gyűjtés, ha bármí oknál fogva megkészt, befejezendő és behordása megkezdhető. Az anyaszéna letakarítása után, sarju-termésre számítunk; tehát csak azon kaszálók legeltethetők, melyek fekvésüknel fogva szárazak és sarjuhoz reményt nem nyújtanak.

Szénamunka végeztével a vakond-turások elhanyagdók.

Állattenyésztés. A kévés gabona behordása után a tarlók legeltetése megkezdetik és pedig legelőszőr a sertések böngészik fel az elhullott kalászkodat; utána a szarvasmarha és végre a juhok bocsátandók tarlóra. A hol juhok járnak, ott nemcsak szarvasmarha, de semmiféle más állat jó izün nem legel: a legelők tehát szigoruan elkülönítendők; a juhok csak oda hajthatók, hol másféle állat már enivalót nem talál.

Gyakori itatás, csendes hajtás jelezi a jó pásztort.

A juhok kutyával üzetése, zavarása meg nem engedendő. Kutya nélkül is meglehet őrizni a gyáva birkanyáját.

A nyári hőségben mindenféle állat csak estefelé, éjszaka és hajnalban legel, nappal a vályut és árnyéket keresi. A mely pásztor a hőségben legeltet és éjtél után subáján nyujtozkodik és nem botra támaszkodva legelteti állatait, az nem pásztor, hanem gondozója a reá bizott állatseregnek, hanem kinzója.

A kondás kellemetlen, de el nem mulasztható teendői közé tartozik a nyüvezés.

Az esett juhok bőrei szellőztetnek vagy hűvös pinczébe helyeztetnek, de legcelszerűbb: idejében eladni, nehogy beléjök essék a moly.

A kévés gabona behordása után, liba és pulyka a tarlóra mehet. Házi szárnyasaink a meleg időszakban sok vizet kívánnak.

A tyukolák hetenként kitisztogattnak, nehogy az élődi állatok ott nagyon elszaporodjanak.

Szőlő. Hónaljzas, kacsozás és felkötés, a multkor leirt módon végeztetik; a hónap végetelé, ha szükséges, harmadszor kapálunk; szőlőiskoláinkat a gyomtól tisztán tartjuk.

A pincze. hűvösebb éjjeleken szellőztetik, borok feltöltögetése és a hordók megtörölgetése el ne maradjon.

Gyümölcsös. Cseresznye, meggy leszedése után a fák higitott trágyalével megtrágyáztatnak. Az olyan fáknak, melyek tulságos bő terméssel bírnak, ágai feltámasztandók. A lehullott rosz gyümölcs gondosan eltávolítandó. A nyári gyümölcs legnagyobb része e hónapban érik; ennek naponkénti felgyűjtése és értékesítése, a gazdasszony kiváló gondjai közé tartozik. A fák és csemeték nyári tisztogatása, száraz és fattyu hajtások eltávolítása, valamint az idomító nyesés és becsipkedés folytatatik.

Falskola. E hónapban a falskolában kévés munkánk van; legelőbb teendőink abban állhat, hogy az ártalmas rovarokat szorgalmasan eltávolítsuk. Nagy viharok után, a fák kötése megvizsgá-

landók, a letörött galyak levágandók és azok helyei simára metszve, viasszal bekenetnek. A csapra metszett fák kötése, ha a hajtások eléggé megfásultak, feloldandók.

Konyhakert. Legnagyobb gondot a kapálás, gyomlálás és öntözésre fordítsunk és ezt az egész kertben szorgalmasan folytassuk. A megürült ágyásokat, a körülmények szerint fel kell ásítani vagy kapáltatni és azok téli retek, spenót, tarlórépa és endivia salátával beültetendők.

Az érett paszuly és borsó s esetleg több érésben levő kerti növény magvait leszedjük és száraz, szellős helyre elrakjuk. A magnak való répát karóhoz kell kötöztetni és a késői mellék-hajtásokat gondosan eltávolítani. Jelöljük ki magunk való uborkát. A dinnyetáblák szükség szerint hig trágyalével megöntözendők. A dinnye szétterülő indáit, nehogy a szél összekuszálja, horgocshákkal lefoglaljuk.

A korai karfiol levelei, ha a bimbók fejlődni kezdenek, a világság elzárása végett összehajtatnak.

A káposzta-agyásokat a hernyóktól védeni kell és ha előfordulnak, eltávolításukra kiváló gondot kell fordítani.

Az eprek indáiból szaporításra a legszebb példányokat meghagyjuk, a többi pedig szorgalmasan eltávolítjuk.

Diszkert. A virággyások a gyomtól tisztán és puhán tartandók. Az utak szelein a gyp élesen levágandó. Az elvirágozott rózsákat és az előforduló vízajtásokat gondosan el kell távolítani; általában arra törekedni, hogy a korona kívánt alakját megtartsa. A rózsák szemzése hajtó szemre, bevégeztetik. A korai évelő virágok elszáradt hajtásait gondosan el kell távolítani és azok szétosztását és átültetését bevégezni. Nyári virágokból a legszebb példányokat kell magnak kiválasztani; a melyek a kívánt alaknak meg nem felelnek, el kell távolítani. Császárszákkal, Primula Auricula és legtöbb évelő növény magvai most kezdenek érni, azok leszedésére kiváló gondot kell fordítani. Az évelő növények magvai elvetendőek. A tavaszkor ültetett diszfákat és cserjéket gondosan kell kapáltatni és öntöztetni és az elszáradt galyakat lemetszeni. Az utak tisztítása is kiváló gondot igényel.

Méhészet. A rajzás még ezen hónap első részében is, sőt néha majdnem végeztéig tart, azért folytonos éberséggel őrködünk. Az első raj kijötté után pár nappal, úgy déltájt, midőn legkevesebb méh van otthon, a herefejeket lépszinben óvatosan le kell fejeznünk, egy kis füstöt fuván reájuk vagy vizes tollal elszepervén a bogarakat e helyről. Az első rajok hereinek lefejezésével nagyon vigyázzunk, mert a gyenge, alig 4–5 hetes lép könnyen leszakadhat. Legyünk figyelmesek arra, hogy a kas röplyuka a lehetőségig a lép-élek irányában legyen, hogy a mehek így annál akadálytalanabul mehessenek-jöhessenek. Ha nem így volna, e szerint messünk új ki- és bejáró röplyukat.

Minden s különösen a paraszt méhkasoknak lépállásatt mar kívülről tudnunk kell, mely célból a kas külső oldalát festékek megjegyezzük, különben belső vizsgálódásunk alkalmával sok karunk törtenhetik, a lépek ide-oda hajlongása miatt. Ha nagyon gazdag családaink vannak, alkalmazzuk a tejéjére a Hutterféle ládácskákat, természetesen ehhez készítve már kezdetben az u. n. parasztkasokat. A Hutterkasokat nagyon ajánljuk t. ügybarátaink szives figyelmébe; (bővebb felvilágosítással Hutter Samu Kolozsvárt szolgál.) Ilyen kasok legtermészetes átmenetet képeznek a Dzirzon-Berlepszsch rendszerre.

Erdészeti. Főhasznát. A magas hegyi vágások befejezendők és a jövő évi vágások megvizsgálendók. Mellék hasznát a legeltetésre, faszedésre és az érett erdei gyümölcsök gyűjtésére terjed ki. Erdőmivelés. Az értékekben felnőtt fű eltávolítandó, a gaz irtandó, a nem sikerült értés a jövő évi értékszervezetbe lesz felveendő. Az erdővédelem a pásztorok

ellenőrzésére és az erdei tüzek meggátlására szükséges intézkedésekre szorítkozik. Vadászat. A szarvas, däm, (bika) és őzbak, valamint a zerge is lehető.

Néhány szó a kolozsvári közraktárakról.

Midőn ezelőtt öt évvel Bárány Búffy Albert, 'Sigmund Dezső, Korbuly Bogdán, Gámán Zsigmond, Dr. Groisz Gusztáv és Tauffer Ferencz, mint a kolozsvári nagyobb pénzintézetek igazgatói, a közraktári intézményt az erdélyi részekben hosszú vajadás és a pénzintézetek nagy áldozatkészségével meghonosították, az ugy a gazdaközönség, mint a kereskedelmi világ részéről a legjobb fogadtatásban részesült.

Érezte közgazdasági életünk egy ilyen hasznos és életrevaló intézménynek hiányát és bizott abban, hogy ez gyorsan és olcsón fogja megoldani a kereskedelmi forgalom könnyítése és egyszerűsítésének nemkülönbén a földbirtokos osztály hitelének — igen fontos kérdését.

És ime ezen, épen a magyar gazda hitelének emelésére legközvetlenebbül ható intézmény — életbe léptetése évét kivéve — ugyszólván a gazdak részéről évről-évre mostohább bánásmódban részesült és részesül!

Ha okát kutatjuk a gazdaközönség emez indolenciájának, azt megtaláljuk ez intézménynek — eddig követett és hazai viszonyainkra még korántsem alkalmazható rendszerében.

Ugy tudjuk, hogy ezen közgazdaságilag anynyira fontos vállalatnak vezetésével megbizott Kolozsvári Hitelbank és Zálogkölcson társulat — öt évi tapasztalat után, az eddigi rendszert teljesen megváltoztatta és alapját olyan egészséges tényezőkre fektette, melyeket az erdélyi speciális gazdasági és kereskedelmi viszonyok teremtettek és melyek az 1887. augusztus 15-től érvényes árszabás elkészítésénél kiindulási pontul szolgáltak.

És ha a rosznak bizonyult rendszert talán elkésve változtatták is meg, azon ujtásokért, melyeket behoztak csak örömmel üdvözölhetjük.

Az áruraktár először oly közvetítő helye a gabnakereskedelemnek, a hova a gazdak közül azok is, a kik valamely forgalmi központtól távol laknak gabnájuknak és egyéb termelt javaiknak idejekorán piacot adhatnak, azt itt hasznot hajtólag elhelyezhetik, itt a hol mód és alkalom nyilik — az intézet közvetítése mellett vagy a nélkül — a kereskedő világgal való kölcsönös érintkezésre és mindazon czélok elérésére, melyekhez ma csak ugy fér a gazda, ha magát és javait el nem szigeteli; másodsor pedig attól, hogy ennek igénybe vételével a gazdának lehetségessé válik arra alkalmas: nagy áringadozásoknak, nagy értéksökkenésnek ki nem tett, a megrontás veszélye nélkül hosszabb vagy rövidebb időig raktáron tartható terményeire olcsó kamatu kölcsönt fölvenni; melyet az áru eladása esetén a bank személyes hitellé változtathat át, anélkül, hogy a kölcsönvevőt rövid időn belől a kölcsön visszafizetése iránt felszólítaná. Ez magában véve oly előny, melynek észszerű fölhasználásával a gazda, a földmivelés jövedelmezőségének alapföltételét képező állattenyésztést folytathat, melyet elég sajnosan most a legtöbb gazda — a pénz — hitel hiánya miatt elhanyagol. Ennek is megkapjuk a gyógyszerét, a menyiben az áruraktár a gazda-

nak cséplés vagy aratás befejezése, sőt megkezdése előtt is nyújt kölcsönt, hogy addig is míg árúja piaczképes illetőleg raktározható lesz — pénzzavarán segítve legyen és ne kénytelenítessék árúját még cséplés előtt vagy oly időben eladni, mikor érte legkevesebbet kap.

Ha a jelzálog-hitel- és előleg nyújtást összehasonlítjuk, úgy az utóbbi feltétlenül könnyebb és olcsóbb. Míg az előbbinél a közvetítés, az idejövétel, időtöltés költségei, 6%—7%-os kamaton kívül fölmerülő kiadás pl. egy 800 frtos kölcsönnél — a bélyegekkel, kataszteri, telekkönyvi hiteles kiadványok, zálogbekelezési kérvények, illetékek és kötelezvény megírása és közjegyzői okirat erejére való emelésével stb.-vel 30 frtot, kamattal együtt 78 frtot tesz, addig az előleget egyszerű levélbeli megkeresésre megkapja a gazda és összes költségei és kamata fejében fizet egy évre 800 frt után $6\frac{1}{2}\%$ -al 52 frtot vagyis 22 frttal kevesebbet. E mellett meg van az az előnye is, hogy az így nyert előleggel bizton és nyugodtan várhatja a legjobb eladási esélyt.

Az eladás közvetítése végett — a kolozsvári és budapesti piac legtekintélyesebb terménykereskedőinek segédkezése és támogatása mellett működik ezen intézménynek külön álló „árusztálya”. Megint oly előny, melyet a gazda nem becsülhet meg eléggé, ha tekintetbe veszi, azt a könnyű, gyors és biztos eljárást, melyet ez osztály a pénzüsszegek folyóvá tételénél követ; és azt a különben igen gyakran előforduló kellemetlenséget, melynek a gazdaközönség, a gyűjtő kereskedővel szemben lép-ten-nyomon ki van téve — az eladás, — átadás és átvételnél, nemkülömben a vételár kifizetésénél, mely legtöbb esetben váltóval, vagy az ügylet megkötésétől számítandó bizonyos határidő múlva történik. A gazda továbbá a pénznek, igen sok esetben akadályokkal járó fölajtásától is meg lesz mentve és azt azonnal kézhez kapja, anélkül, hogy a bejövettel költséget és időt vesztlegessen és feleivel minden igaz ok nélkül veszdődjék. Legtöbb esetben pedig ki van téve azon csakugyan indokolatlan bánásmódnak, melyben az egyedüli bankjegy szabadalommal fölruházott pénztévezettől részesül, midőn az, az árújáért kapott váltót azért nem számítja le, mivel nem czéggjegyzett kereskedő nyújtja be; holott ezt a kereskedő, — ki a hitel alapját képező vagyont igen sok esetben nélkülözi — a szokás által szentesített szabályok keretén belül igen könnyen és olcsón megteheti.

Hisszük és reméljük, hogy az osztrák magy. bank a közel jövőben az árújegyek (Warrantok) leszámítolását is üzleti tevékenységének körébe fogja vonni nemcsak, hanem a személyes hitel-nyújtás jótékony hatását a gazdaközönséggel szembe is fogja éreztetni.

Hiszen épen e bajok részbeni orvoslására van az áruraktár hivatva. Hogy a gazda és bankár között, mint közvetítő szerepeljen, de hogy ezen célját el is érhesse, annak legegyszerűbb megoldási módja az lesz, ha a hazai közgazdaság és kereskedelem iránt nem közönyös gazdák és termelők ezen intézménynek megbízásaikkal segédkezet nyújtani hajlandók lesznek.

Menjünk pl. tőlünk keletre. Ott van Oroszország! Gabna-

kereskedelme már tulszárnyalt és annyira fejlett, hogy ott már minden nagyobb vasutállomáson közraktárra bukkanunk és a termelő már a feladó állomáson kézhez kapja pl. a Nisni Nowgorodba küldendő áru előlegét. Kérdjük, hol keressük nálunk a hibát? és valljuk be őszintén, hogy a gazdasági és kereskedelmi élet helyes irányokban való fejlődésére a mi törvényhozásunk is részben megtette a maga kötelességét; de hogy annak sikere is legyen, szükség van a gazdák és kereskedők vállvetett egyéni működésére, mert csak így képesek a solid alapokra fektetett ipari és kereskedelmi vállalatok — prosperálni. Csak dícséret és meleg pártfogás illetheti mindazon vidéki pénztévezeteket, melyek belátják, hogy a nagy betéti tőke és váltó tárcza még nem jelent jóllétet, hanem igen is jóllétet van hivatva teremteni akkor, ha vállalkozásban keres elhelyezést. De ha aztán az ilyen vállalatok az egyesek által elhanyagoltatnak, akkor hiába lehet bármely új intézmény az állam dédelgetett gyermeke, — mert az a nagy részvétlenség miatt menthetlenül elpusztul. Egy ilyen intézménye az államnak a közraktár is, melynek szükségét míg nem volt, az egész ország érezte — és ma! midőn meg van — feltűnően elhanyagolja! Sokat könnyít pedig ez a beraktározón, eltekintve a raktárolás és előlegtől és tekintetben nagy köszönet és elismerés illeti úgy az összes hazai, mint a romániai vasutakat azon kiterjedt szállítási kedvezményekért, melyekben a közraktárokhoz címzett és érkezett és innen továbbított áruküldeményeket részesítik. Köszönet Kolozsvár sz. kir. városának, mely megengedte, hogy az ide érkezett áruk fogyasztási adó és köveztvám-mentesen nyerjenek elhelyezést. Mind oly jelentékeny és messze kiható előnyök, melyek azok igéybevételét csak ajánlatossá teszik.

Ezen intézménynek egészen új árszabását vizsgálva azonnal szembetűnik a 10 napi fekbérmentesség és a költségek egységenkénti egység számítása; mely újítások még ez idő szerint egyetlen hason intézménynél sem hozattak be, pedig ezek a raktárolási időszak alatt igen nagy fontossággal bírnak. Előnyös az ügykezelés egyszerűsítése, a mennyiben itt minden laikus az árszabásból első pillanatra kiszámíthatja, mibe kerül az árunak raktárolása. Így pl. ha valakinek 600 mm. azaz 6 waggon buzája van 6 hónapon át raktáron, fizet egy mm.-ért 30 krt, az összesért $600 \times 30 = 180$ frt 00 krt. Ezen egy díjtétel magában foglalja az összes költségeket, melyek 6 hónap tartamán belül előfordulhatnak. Így pl. az áru betolási, beraktározási, mérlegelési, kiöntési, átlapátolási, biztosítási, raktári értesítő kiállítási, végre az árunak feltöltési, kirakási, ismételt mérlegelési, átadási, elszámolási, kitolási és továbbítási díját, nemkülömben fekbérét és zsákkezelési díját és így minden névvel nevezendő raktári költségét, a mit más raktárak mind külön-külön számítanak föl, — úgy, hogy a raktározó előre sohasem tudja pozitív megállapítani — mibe fog kerülni a raktárolás.

A alább felsorolt bel- és külföldi közraktárak díjtételeiből kitűnik, hogy a kolozsvári áruraktárak dijszabása — a marseillit kivéve — valamennyinél átlag véve 44%-kal olcsóbb:

Így pl. egy mm. buzának egy évi raktáron tartása és kezelése kerül:

Luzernben	1 frt 12 krba
Triest	98 „
Basel	90 „
Páris	80 „
Brassó	74 „
Budapest	72 „
Barcs	68 „
Szeged	68 „
Temesvár	68 „
Bécs-fővárosi közraktár	66 „
Bécs-Union-Bank „	62 „
München	56 „
Kolozsvár	50 „
és Marseillenben	48 „

Ebből tehát látható, hogy egyedül a marseilli raktár olcsóbb 2 krral, a többi mind sokkal drágább. Megjegyzendő, hogy — a kolozsvárit kivéve — valamennyinél fordulnak elő mellékiadások. Sok esetben és különösen nagyobb raktáraknál az apadás is szaporítja a költséget. Itt az apadásért is felelősség vállalatik. Száraz jó árunál azonban legfeljebb 10% azaz 1 mm.-nál 10 deka lehet az apadás. Most az a kérdés, megérdemli-e az árut ilyen költség mellett raktáron tartani! nézetem szerint igen. Mert eltekintve attól, hogy egy évig tartjuk raktáron, — mi csak igen ritka eset — akkor is kifizeti magát, mert nem ismerek oly gabnanemet, amely az évi 50, vagy fél-évi 30 kr. költséget meg ne bírja. E mellett előáll a gazdának még egy másik aggodalma t. i. hogy árúját vasuton kell piacra szállítsa, de ezen körülmény végeredményében költséget nem tesz, és pedig azért, mivel a raktárak oly forgalmi köz-illetőleg átviteli ponton fekszenek, melyen az áru amugy is keresztülvitetett volna és így költségtebbletet csak az aránylag csekélyre szabott raktári költség okoz; mely részben a nyílt piacon való kedvező eladás által megtérül. Ha pedig a gazda rövid időhöz kötött eladási szándékkal küldi be árúját, akkor is meg van az előnye, a mennyiben 10 napig fekbérmentesen üzérkedhetik. Ezt megtenni két okból ajánlatos: először azért, mivel Kolozsvár az erdélyi részek legnagyobb fogyasztó piaca, amennyiben malmaiban évenként circa 2000 waggon gabnát örölnek meg; másodsor pedig azért, mivel átviteli és közvetítő piaca nyugot és keletnek azaz Budapest és Romániának, mely kiváló fekvésénél fogva, kereskedelmi összeköttetése kihat az összes erdélyi részek közigazdasági életére. Nézzük csak meg Románia gabnatermelését és kereskedelmét. Zabot, árpat és különösen tengerit szükségleten felül termelvén — utóbbit igen nagy mennyiségben — hozzánk hozta be. Buzát nem termel annyit, mint a mennyit fogyaszt és így behozatalra szorul. E sorok írója közelebről személyesen győződött meg arról, hogy az idei romániai buzavetések az ottani nagy szárazságok folytán a legsilányabb aratást ígérnek, nemcsak, hanem az országban nincs buza-készlet és folytonos bevitelre van és lesz utalva.

Tanusítják ezt az ottani gabna-árak ugyanis: míg pl. egy mm. zab vagy tengerinek ára 8 frank (3 frt 84 kr.), a buzáé 20 frank vagy 9 frt 60 kr. Sőt a buzában őszi szállításra kötött határidő üzletek mm.-ként 22, 23 és 24 frankról szólnak,

vagyis az I. minőségű áru 11 frt 04 krról. Föltéve, hogy a küszöbön levő vámszerződést a jelenlegi viszonyoknak megfelelően kötik meg; igen szép kilátás fog nyilni az üzérkedésre és a buza termelési költségeinek megfelelőbb áratalkulására.

Azt hiszem, hogy a szóban forgó intézménynek előnyeit — a raktározás olcsóságában, a kezelés könnyedségében, a gabna jó karban való tartásának biztosságában a forgalmi közvetítés megbízhatóságában és végre a közraktári jegyek közforgalmi hitelpapírrá való emelésében — elég kézzel foghatókká tettem és most a gazdákon a sor, hogy vállvetett munkásságukkal a közraktárt olyanná is tegyék, miszerint az a behelyezett várakozásnak megfelelőhessen és gyümölcsöző kilátást biztosítani képes legyen. Ezt pedig elérni igen könnyű lesz, ha a közraktárak iránt eddig tanusított közönyt megtörik.

Részesítsük ezen intézményt a kezdet éveiben jóakarattal támogatásban és egy néhány jövedelmező év képes leend a vállalat befektetett tőkáját annyira csökkenteni, hogy az a jelenleginél is sokkal olcsóbb díjtételeivel, sőt akkor már fekbérmentességével képes leend a gazdák és terménykereskedőknek mintegy gabnapiaczául szolgálni, mi mellett meg lesz vetve az erdélyi részek modern gabna-kereskedelmének alapja is! —

Kolozsvár.

László László.

Az ötödik tenyészállatkiállítás

tehát Deesen fog megtartatni, mely határozat által az alapszabályoknak és a magas földművelési miniszterium intencióinak elég lesz tétel, de nem a lótenyésztés érdekének, mely az által, hogy a kiállítás nem Kolozsvárt tartatnék meg, felszámíthatlan kárt szenvedne.

Erdélyben hiányzott e téren a közvetlen és biztos érintkezés termelő és fogyasztó között.

A külvevők előtt nem volt tudva, hogy Erdély mely pontján és mikor találják nagyobb mennyiségben a nagyon keresett és győzőségeért szívesen vett erdélyi lovat. Ezt lenne hivatva a kolozsvári kiállítás és vásár közvetíteni.

Tavaly már megtörtént az első lépés, — nem nagy, de kielégítő sikerrel; tudjuk a kezdet nehézségeit — az eladók részéről elkövetett hibákat, de láttuk, hogy sok idegen vevő jelent meg és nagy volt az érdeklődés —, és ha hibáinkon segítünk, alapos kilátás van arra, hogy az erdélyi tenyésztő jobb lovainak biztos eladási helyét, Kolozsvárt a lókiállítás alkalmával találná fel.

A tenyésztő kevés kivétellel azért viszi produktumát a kiállításra, hogy ott ha csak lehet értékesítse is, de ha a kiállítás niucs bizonyos helyhez és időhöz kötve, az idegen vevők olma r a d n a k, kiállító és vevő csak szűk vidékről kerül, lassankint elenyészik a részvét és a kívánt és óhajtott országos cél el van tévesztve, pedig tudom, hogy magasabb és nagyobb szabású intenciók vezettek a tenyészállatkiállítás és vásár létrehozására.

Erdély lótenyésztésének csak a minden évben Kolozsvárt ismétlődő kiállítás lehetne egyetlen előmozdítója, — mert mi haszon, ha jobb anyagot igyekszünk tenyészteni és cikkünknek nincsen biztos piacza.

Hogyha — a mint tavaly is keresztülvive volt — a földművelési miniszterium is erdélyi tenyésztményeit csak ott bocsátja áruba, a hadsereg számára alkalmas lovak, a csikótelephez megfelelő csikók — a méntelepek részére méncsikók ott vásároltatnak és a megfelelő hirdetések kellő időben köztudomásra jutnak, akkor — dacára annak, hogy az erdélyi lóversenyek beszüntettek, — a lótenyésztők, kedvelők és vevőknek egy Meeting-je — gyűl-helye — alapíthatnák meg Kolozsvárt, mely messze földről el-hozná a lókedvelő jobb vevőket, minek folytán a legszebb ered-mény elérése kétségtelen.

Ha már ez időre a kiállítás Deésre van határozva, ó h a j t a n d ó l e n n e, hogy az tartassek meg korábban, köz-vellenül a kolozsvári lóvásár előtt, hogy bocsátassék a kolozs-vári kiállítási helyiség a Deésen kiállítva volt és más eladásra szánt fogarasi és magán lovak számára, és t a r t a s s é k m e g e z i d ő n i s, (miután dijjak nem osztatnak, — helypénz fize-tése nélkül, távolból szállítandó lovakra vasuti kedvezmény adása mellett kellő időben kibocsátandó hirdetések alapján) a z 1887-ik évi lóárverés és vásár. —

Egy tenyésztő.

A mézszesz készítését

Maurer János a „Méhészeti közlöny“-nek már idei 1-ső számában leírta ugyan, de mi az érdekes közlemény ismerteté-sét csak most tartjuk időszerűnek.

Maurer szerint ezen iparág főleg ott haposítható meg könnyen, hol a mézet hideg úton szokás kiereszteni. Köztudo-másu dolog, ha a sejtes mézet hideg úton csorgatjuk ki, a vissza-maradt sonkolyt még nagymennyiségű mézet tartalmaz és helye-sen járunk el, ha mielőtt a viaszt kiolvasztanók, előbb a benn-levő mézet méheink által felétetjük.

„Hogy az ily módon való etetés a nyár közepén, méh-állományukra nézve előny-e vagy hátrány? erről ezuttal nem szölok; csak azt jegyzem meg, hogy én nem teszem; hanem a sonkolyban visszamaradt mézet egyszerűen vízzel kimosom oly-képen, hogy a sonkolyt egy kosárba téve és ezt egy dézsa vizbe sülyesztve ázni hagyom néhány óráig; azután a sonkolyt kézzel elmorzsolom, mire a kosarat néhányszor a vízből kiemelem és ismét lesülyesztetem, mely műtét alatt a víz a mézet feloldja. Végül a kosarat egy másik üres dézsába téve a sonkolyt tiszta vízzel felöntöm és jól lecsurgatom, majd kézzel kisajtolom, mi-alatt az vagy viasz nyerésére rögtön felhasználtatik, vagy pedig a napon ki lesz szárítva, hogy meg ne romoljon.“

„Ha az első dézsában levő víz még nem volna elég édes, (mi vagy izlelés, vagy a cukormérő által tudható meg,) akkor még egy kosár sonkolyt moshatunk ki benne, az előbb leirt módon, minek szükségét mindig a víz és sonkoly közötti arány határozza meg.“

„Az édes víz 18% cukornál többet ne tartalmazzon s ezt a folyadékot erjedés végett tiszta hordóba öntjük.“

„A többi sonkolyt abban a vízben mossuk ki, melylyel az előbbi sonkolyt leöblítettük és ezt addig folytatjuk, míg a son-koly tart; erre az utolsó öblítő vizet is a hordóba öntjük.“

„A hordó ne legyen egészen megtelve. Könnyebb meger-jedés végett kevés friss borseprüt is adhatunk hozzá.“

„Ha nyáron valamely kamarában tartjuk a hordót, ugy már néhány nap múlva a folyadék erjedésnek fog indulni. Ez addig tart, míg elerjedhető cukor van benne. Midőn az erjedés véget ért, az egész folyadékot lepároljuk, vagy üstön, vagy pedig — a mi még jobb — folyton működő cognacgépen. Ha üstön párolunk, akkor azt kétszer kell tennünk, és az akként nyert anyag lesz a mézszesz.“

„Ezt vagy nagy üvegben tartjuk, vagy hordócskákban és érlelődni hagyjuk; kellemesebb iz végett még meg is édosíthat-juk mézzel. Ez esetben 1 liter szeszhez 6—12 dekagramm mé-zet adunk, mely alkalommal még más illatot is adhatunk hozzá.“

„A méz nehezen oldódik fel a szeszben, azért ezt néhány-szor jól fel kell rázni. A szeszt pedig 55—60%-ra égetjük.“

„Ez a tárgygyal már nagyobb mértékben tettem kísér-leteket és mondhatom, hogy a leirt eljárás által szép anyagot lehet előállítani, mely izre és szagra semmiféle más szeszhez nem hasonlítható, mert virágpor izü.“

„Az elmondottakból látható, hogy a mézszeszt nem a tiszta mézből készítjük, hanem a mézcsurgatásnál felmaradt sonkolyt használjuk fel arra. Egy liter 60%-kos mézszeszhez szükséges két liter tiszta méz. Egy liter tiszta mézhez, hogy er-jedésbe jöjjön szükséges 3 liter víz. E szerint hét liter kiejert folyadékból lesz egy liter mézszesz.“ —

A galagonya-özöndék pusztítása.

Körülbelül május közepe felé a barnával s feketével sá-volyozott hernyó teljesen ki lévén fejlődve, sárgás fehérrel pon-tozott bábbá alakul, miből június hóban vagy július elején egy fehér lepke tűnik elé, mely leginkább a löher-földeken és a mezőn s kertekben található virágokon szokott a párzás ideje alatt tartózkodni. A nölepké lepény alakban rakja a gyümölcs-fák leveleire sárga tojásait, melyekből még a nyáron kibujnak a hernyók, de a tél beállta előtt levelekbe szövik be magukat, mely menedékhelyükben, ha el nem pusztíttatnak, tavasszal az új nemzedék kezdi el újból pusztítását. Némely községben sok gond van a hernyózásra fordítva, de a leszedett leveleket még ma is sok helyen csak az útra öntik ki, ahelyett, hogy elégetnék, azon hiszemben, hogy ott majd a kerekék alatt tönkre mennek. De biz e helyett a szél gyakran tova viszi azokat a mezőre s kertekbe, s ekként megmenekedvén az elpusztulástól, tavasszal ismét csak azt látják, hogy gyümölcsfáikat újból pusztítják a hernyók. Semmi kifogásunk sincs a hernyózás ellen, hanem a leszedett leveleket okvetlenül el kell égetni, bárcsak még na-gyobb szigorral kényszeríttetnének reá az emberek, de ha el-gondoljuk, hogy mily nehézséggel jár öszszel, télen és tavasszal a hernyózás s aztán számításba vesszük, hogy mily óriási ösz-szegre megyen csak egyetlen egy lepke által is egy nyáron át a levelekre rakott tojásnak mennyisége, melyekből ugyanannyi hernyó buvik elő, okvetlenül azon következtésre kell jutnunk, hogy nem volna-e sokkal egyszerűbb, ha e bajt csirájában igyekeznének elfojtani a lepkék összefogdosása által, midőn ez uton egy lepkével annyi hernyót semmisíthetünk meg egyszerre.

S ez eljárással már valóban Németországban s Morvaország több községeiben is találkozunk, a lepkék összefogdosása által a gyermekeknek egy kis keresetet nyújtva, kik is a lepkék pusztítását, az azokért nyerendő néhány krajczár reményében egész szenvedélylyel üzik. Morvaországban 100 darabért $1\frac{1}{2}$ —2 krajczárt fizetnek a gazdák a gyermekeknek. De mivel a lepkék rendszeren egész vidéken el szoktak terjedve lenni, igen helyes volna, ha azok ilyenmü pusztítása végett egész vidékek összeállanának, s azt egyesült erővel, közös akarattal törekednének elpusztítani. Mily hasznot tehetnének községeinkben a gazdakörök, ha ily esetekben a mozgalmat kezükbe vennék! Mig most, gazdakörök nem léteben, az ily tanácsot, ha egy-két ember helyesli is, de nincs a ki azt keresztülvigye és így marad továbbra is minden úgy, a mint eddig volt: a hernyók továbbra is megeszik előlünk a gyümölcsöt. — (G. L.)

Angolország gyümölcs bevitel.

Angolország gyümölcs-bevitel a mult év folyamán tekintélyes arányokat öltött. Az ujabban közétett statisztikai adatok szerint ugyanis bevitetett gyümölcs Németországból 1.405,000 frank értékben. Franciaországból 12,090,000 frk; Portugalliából 13,275,000 frank; Belgiumból 3,880,000 frk; Hollandiából 5,315,000 frank; Északamerikából 12,000,000 frk; Olasz- és Törökországból 19,800,000 frk; Görögországból 42,500,000 frk; és Spanyolországból 50,000,000 frk értékben. A bevétel tehát összesen 151,165,000 frk értéket képviselt. Legmagasabb árt ért el Londonban a francia eredetü gyümölcs nem annyira kitünőbb minősége, mint inkább kitünő és tetszetős csomagolása miatt. Magyarország kiviteléről a statisztika meg nem emlékszik. Nem szállítunk Londonig egyáltalán gyümölcsöt, vagy ha igen, az oly csekély mérvü, hogy mint más államok transitó árúja, azok kivitelét növeli. — (G. L.)

Olcsó trágya-gipsz.

A gipsznek, mint ismeretes pótlék-trágyának jutányos beszerzési forrása kínálkozik országárszünkben: Szászvároson, hol Tóth A. ur gipszgyárt létesített s gyáráról egy jó tájékoztatást nyújtó füzetet adott ki. A gipszet már régóta ismerjük azon jó hatásáról, hogy különösen a hüvelyes növények diszlését előmozdítja s kitünő hatása van a luczerna és löherféléknél. Igen nevezetes még a gipsznek azon hatása is, hogy az istállóí trágyát megóvjja az erjedés által szenvedett veszteségektől és saját anyagának hozzájárulásával gyarapítja annak értékes tartalmát; az istállókban a hugycsatornába elszórva pedig a föntebbi hatása mellett leköli az ember és állat tüdejét és szemét megtámadó gázokat. Igen megérdemli tehát ezen anyag azt, hogy a gazdák felhasználják és alkalmazzák, ha t. i. ahhoz elég olcsón hozzájuthatnak. Használásának eddigi akadálya abban állott, hogy drágán számították az árát a gyárosok, mert 90 krtól 1 frtig tették ki az árát métermázsánként, amihez még a tetemes szállítási költség járult. — A szászvárosi gipszgyár árai azonban igen mérsékeltek, mert itt métermázsáját a vevő zsákjában 45 krral, a gyáros zsákjában, de visszaküldés mellett 55 krral

számítják. A trágya-gipsz szállítására a vasuton egész kocsiakományoknál jelentékeny kedvezményes díjszabás áll fenn, mely ezen füzetben a legtöbb hazai vasutállomásig ki van mutatva. Így pl. egy vagon — 100 mmásza — trágya-gipsz ára 45—55 frt a zsákok szerint, Kolozsvárig a szállítás 26·20 s így összesen egy vagon gipsz kerülne Kolozsvárt 71—81 frt 20 krba, ami még mindig sokkal olcsóbb, mint más gyáraknál csupán a gipsz ára. — A ki a trágyagipsz iránt ezek után közelebbről érdeklődik, a használati utasítást, az árakat és a szállítási díjakat tartalmazó füzetet a föntnevezett gyárostól, bizonyára egész készséggel megküldve, megkaphatja. —

V. S.

A juliusi oltásról

olvassuk a „Magyar Földben“ az alábbi érdekes közleményt. Schmitt würzburgi vándortanító a P. M.-ben következőleg nyilatkozik: Nehány év óta azon tapasztalatot tettem, hogy az alvó szemre való szemzések a kajszinbaraczknál, akaczuál és más fajoknál is rosszul sikerülnek, azaz a rügyek ugyan megmaradnak, hanem tavasszal ki nem hajtanak. Ez okból megpróbáltam ezen fajokat julius végén kéreg alá oltással megnesemíteni. Ezen nemesítések egy párnak kivételével; amelyekről azt hiszem, hogy oltógalyaik még fölötte éretlenek voltak; mind szépen kihajtottak, miért is jövőre a nyári ojtás mellett fogok maradni.

* * *

Minden gyümölcstermelő tudja, mily nehezen sikerülnek a csontárokkal való nemesítések; nem ártana tehát a juliusi oltással kísérletet tenni, ha így több eredményre juthatnánk. —

Boreladási szövetkezet Aradon.

Az aradhegyljai szőlőbirtokosok Aradon „magyarádi és ménési bortermelők szövetkezete“ czég alatt szövetkezetet alakítottak, melynek főtörekvése oda irányul, hogy a termelők tisztán kezelt, jó minőségü boraival szolgáljon és a borkezelést folyton tökéletesbitve, az igényeknek mindinkább megfeleljen, valamint a termelők és vevők közt a boreladást közvetlenül létesitse. Czélja továbbá az, hogy pontos kiszolgalat és megfelelő árak mellett Aradhegylja termelőinek borai iránt, ugy helyben mint vidéken, a bizalmat és érdekeltséget, mind szélesebb körben felkeltse; és azok értékesítésére alkalmat nyújtson. A szövetkezet irodája és borpinczéje Aradon, Deák Ferencz utca 33—34. sz. a. van, hol palaczkokban, valamint kisebb-nagyobb hordókban a bor eladás már kezdetét vette, hová egyszerűs mint a megrendelések intézendők. Palaczkokban raktározott fehér és vörös borok Aradon több kereskedésben szintén kaphatók lesznek. (B. L.)

Az országos tejgazdasági felügyelőség

azon kéressel fordult hozzám, hogy a végzett gazdák közül egy olyan egyént, aki az állattenyésztési és tejgazdasági ügyek iránt érdeklődik s akinek viszonyai megengedik, hogy saját költségén fél évet a földmívelési miniszterium tejgazdasági felügyelőségénél tölthessen, neki ajánlatba hozzak. — Ezen felhívást én ezen

az uton tartottam lehetónek végzett hallgatóink tudomására juttathatni, mi mellett ki kell fejeznem a teigazdasági felügyelő ur azon óhajását, hogy ő oly egyént óhajt nyerni, aki már bizonyos gazdasági tapasztalatok felett rendelkezik s akire egyes fontosabb kérdések önálló kidolgozását rábízhatja. Annak azután, aki a félévi szolgálat alatt minden irányu használhatóságát igazolta, a felügyelő ur azt helyezheti kilátásba, hogy beajánlja valamely teigazdasági vállalathoz, ahol az illető saját további alkalmazása szerint tisztességes existentiához juthat, mert ezen a téren a szakemberekben való hiány igen érezhető.

Ha ezek után valamely korábbi hallgatónk képességet és hajlandóságot érez a jelzett állomás elfoglalására, az forduljon egyenesen az orsz. teigazdasági felügyelőséghez (Budapest, földmivelési miniszterium.)

Kolos-Mouostor.

Vörös Sándor,
gazd. tanintézeti igazgató.

A Ryder-féle gyümölcsaszaló.

Azon sikerek után, melyeket ezen aszaló ugy a külföldi nagy versenyeknél, valamint itthon is a vele való kísérleteknél elért, teljesen megérdemli a gazdaközönség figyelmét és azt, hogy itthon készíttessék s így a gazdak megillető árban be is szerezhessék. — Ezen aszaló Amerikából jutott el hozzánk néhány példányban s a szállítási költség, vám stb. mellett azért volt szokatlan drága, mert szabadalom biztosította gyártásának korlátozását. Ára ugyanis a közép nagyságának a szállítással együtt 260 frton felül áll, de a valódi előállítási költsége a mi hozzávetőleges becslésünk szerint nem lehet több 60—70 frtnál. S miután tudomásunk szerint ezen aszaló szabadalma 1886 évi október hó végével lelért, a szabadalmi jog megsértése nélkül véljük óhajthatni, bár akadna oly gépgyáros czég, amely ezen ktünőnek bizonyult s már sokak által tudakozott aszaló készítését elkezdene, hogy már ezen őszi idényre a gazdaközönség ily aszalókészüléket beszerezhetne. Különben a netán vállalkozó gépgyáros feladata lenne az ezen aszaló-készülékre vonatkozó szabadalom természetével megismerkedni és eszerint intézkedni, de a gazdaközönségnek s a hazai gyümölcsértékesítésnek s a kereskedelemnek is hasznos szolgálatot tenne az, aki ezen készüléknek könnyű és jutányos elterjedését lehetővé tenné. —

V. S.

„Rózsa ujság“

czimmel új szaklap indult meg, amely rózsáink ismertetését s a rózsza tenyésztés emelését tűzte célul; mindenesetre hézagot pótol s mint ilyen érdemes volna ha a rózsza-tenyésztők pártolásuk alá vennék. Különösen érdekesek a fajta-leírások melyeket közöl, mert ily irányu működésre rózsatenyésztésünk érdekében szükségünk van. A lap, mely egy iv terjedelmű évenként megjelenik tíz számban, előfizetési ára egész évre 2 frt, félévre egy frt; szerkesztő és kiadója Dr. Kaufman Ernő — Pécs-Szalacson, Baranyamegyében. —

Gyümölcs-, sajt- és mézkiállítás Budapestén.

A kereskedelmi muzeum Matlekovics Sándor államtitkár elnökle alatt ülést tartott, melyben a közönséget közel érdeklő fontos határozatok hoztak. Ugyanis az igazgatóság ama szándék által vezéreltetve, hogy az állandó kiállítás tagjai és a közönség szállítási és árlejtési tárgyalásoknál mindenkor kellően tájékozva legyenek, — elhatározta, hogy az összes miniszteriumokat, állami hatóságokat, törvényhatóságokat, közlekedési vállalatokat stb. a szállítási hirdetések és feltételek, valamint esetleg az illető minták gyors beküldésére fogja felkérni, melyek a kiállítás helyiségében közszemlére fognak kitéteni és a melyekre a kiállítás tagjai levélelileg is külön fognak figyelmeztetni. Az igazgatóság elhatározta továbbá, hogy a f. évi nyári és őszi évadban egyelőre 3 időleges kiállítást fog rendezni; és pedig egy gyümölcs-, egy sajt- és egy mézkiállítást, melyeknek az a céljuk, hogy azokból minden évben ismétlődő rendes vásárok fejlődjenek és a melyeknél a megrendelések és vásárlások kicsinyben és nagyban eszközölhetők lesznek. Ez időleges kiállítások létesítésénél a keresk. muzeum a gazdaság egyetek és különösen az országos gazdasági egyetel közreműködését fogja kikérni. A muzeum katalógusát illetőleg elhatároztatott, hogy az egyelőre magyar és német nyelven, később azonban más nyelven is szerkesztessék és a kiállítás berendezésének teljes befejeztével azonnal közretétessek. A kereskedelmi muzeum a közönség nagyobb kényelmére a délutáni órákban 3—6 óra helyett ezentul 4-től 7-ig lesz nyitva. A vásárlások és megrendelések igen szép számban folynak és a közönség érdeklődése e közhasznu intézménnyel szemben folyvást emelkedik.

Halálozás.

Hajnik János kir. tanácsos, az erdélyi gazdasági egyetelnek alapító tagja életének 77-ik évében végelgyengülés következtében elhunyt. A boldogultnak egész működése a mezőgazdaságnak volt szentelve és mint Gróf Széchenyi István nagy-czenki uradalmának inspectorához messze földről sereglettek hozzá a tanulni vágyó birtokosok és gazdatisztek. Legyen nekíe könnyű az a föld, melyet oly nagyon szeretett!

Mezőrendőri törvényjavaslat.

A földmivelési ministerium kebelében elkészült az „Előadói javaslat a mezőgazdasági rendtartásról“ és az összes illetékes hatóságoknak, egyetelnek és szaktestületeknek véleményezés végett megküldötte.

Midőn daczára lapunk szük terének e dolgozatot egész terjedelmében közöljük, arra két ok indít! Egyik az, hogy egyhamar nem lesz oly törvényes intézkedés, mely a gazdak érdekeit oly közvetlenül érintené, mint az épen most említett; — a másik ok az, hogy alkalmat kívánunk adni egyetelünk minden t. tagjának, lapunk minden t. olvasójának a hozzászólásra. A legegyszerűbb megjegyzést is, ha talál, köszönettel fogadjuk és gondosan felhasználjuk, mert e javaslatból csak ugy lesz jó törvény, ha azt nem a zöld asztal

szépen kieszelt okoskodása, hanem a gyakorlat embereinek talpraesett tapasztalata fogja megalkotni! . . .

És már most lássuk magát a hivatalos szöveget.

* * *

Előadói javaslat a mezőgazdasági rendtartásról.

I. Fejezet.

Általános intézkedések.

1. §. Mezei tulajdonát mások jogainak épségben tartásával a jelen törvény korlátai között mindenki szabadon használhatja.

2. §. Mezei tulajdon alatt értendő : a gazdaságilag művelt föld, a rajta levő s a gazdaság vitelére szükséges épületek és ezek tartozékai, ideértve a tenyész- és haszonállatokat is.

3. §. Nem tagosított, vagy oly tagosított határookban, illetőleg határrészekben, hol a birtokosok illetőségüket több dűlőben kapták ki, vagy ott, hol a határ nagy terjedelménél fogva a távol fekvő birtokrészek okszerűen nem kezelhetők, a községi (városi) gazdasági bizottság a használat módját korlátozhatja, nevezetesen a közös vetésforgót megállapíthatja, a közös legeltetést, úgy nemkülönben az ugar- és tarló-legeltetést, valamint ezek módozatait szabályozhatja. (66. §.).

4. §. Oly birtokestek, melyek legalább 12 holdnyi kiteredéssel bírnak, a közös vetésforgó alul kivehetők.

A közös vetésforgó alul kivett ily területek birtokosai azonban kötelesek tűrni mindazokat a szolgálmat, a melyeket a községi (városi) gazdasági bizottság megállapít.

5. §. Oly határookban, hol a 3. §. értelmében közös vetésforgó állapítatik meg, a művelés alá vett területnek legalább egyhatede takarmányosnak hagyandó.

Ha azonban a községi (városi) gazdasági bizottság ily takarmányos kihasítását, illetőleg fentartását szükségesnek nem tartaná, az ez iránt hozandó határozat jóváhagyás végett mindenestre a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez felterjesztendő.

6. §. A közös vetésforgóba tartozó, s egy tagban 12 holdnál kisebb területen lakóházakat és gazdasági épületeket emelni, gyümölcsösöket, szőlőket és faiskolákat létesíteni, valamint kerítéseket készíteni, a községi (városi) gazdasági bizottság engedélye nélkül tiltva van.

Fennálló szőlőkre, kertekre, gyümölcsösökre és faiskolákra ezen korlátozás nem alkalmazható.

7. §. A földbirtokok határai jelekkel tüntetendők föl.

Ezen jelek állhatnak:

Kisebb birtokrészeknél határkövek, czövekek és kövezett barázdákból;

tagosított birtokoknál határsánczok, dombok és faültvényekből;

kertek, szőlők és gyümölcsösöknél kö- vagy fakerítésből, garádokból, holt- vagy élősvényből.

A hol folyók, patakok, erek és szakadékok képezik a természetes határt, más megjelölés nem szükséges.

8. §. Saját határjeleit mindenki a maga költségén köteles felállítani és fentartani.

A közös határjelek tekintetében a községi (városi) gazdasági bizottság az egész határra, vagy egyes részeire nézve kötelezőleg megállapíthatja, hogy minden birtokos birtokának melyik részeit köteles határjelekkel ellátni, s azokat fentartani.

A mennyiben a községi (városi) gazdasági bizottság a közös határjelek iránt nem intézkednék, a közös határjeleket a szomszédos birtokosok közös költségen kötelesek felállítani és fentartani.

Az elkopott vagy fölismerhetlenné vált közös határjeleket, minden birtokos szomszédjának előzetes felszólítása után, saját költségén megújíthatja, illetőleg felállíthatja s a költségek arányos részét a mulasztó birtokosoktól követelheti.

9. §. A művelés alá vett földbirtokok határainak megállapítása céljából községenként legalább minden hat évben a községi (városi) gazdasági bizottság által hivatalból határjárások tartandók.

A mennyiben ezen bejárások alkalmával hiányok vagy visszaélések tapasztaltatnának ezek orvoslásáról a községi (városi) gazdasági bizottság gondoskodik. (66. §.)

10. §. A gazdaság viteléhez szükséges gépek és eszközök, a művelésnél nem nélkülözhető állatok, valamint a nyilvános használatra szánt apaállatok, a vetőmag és trágya csak az esetben foglalható le, ha a foglalás a ki nem fizetett bérösszeg biztosítására vagy a hátralékos vételár kifizetése végett történik s ha az, ki ellen a foglalás intéztetett, tizenkét katastrális holdnál többet bír vagy bérel.

11. §. Kiröpült méhráját a tulajdonos más telkén is keresheti és elfoghatja; tartozik azonban a telek birtokosának a netán okozott kárt megtéríteni.

Ha az anyakas tulajdonosa a rajt két nap alatt el nem fogta, a raj annak tulajdonává valik, kinek birtokán letelepült, vagy annak, a ki azt befogta.

12. §. Benépesített kaptárakat végrehajtás esetén csak a méhek munkájának szünetelése alatt, azaz a téli hónapokban szabad helyükről elmozdítani.

13. §. A selyemhernyók, valamint a fölnevelésükhez szükséges berendezések és eszközök, nemkülönben május, június és július hónapokban a selyemhernyók táplálására szolgáló szederfalevelek is végrehajtás tárgyát nem képezhetik.

II. Fejezet.

A legeltetésről.

14. §. A legeltetés csakis kellő felügyelet mellett gyakorolható. Bekerített helyeken az állatok szabadon legeltethetők.

15. §. Oly helyeken, hol közös legeltetés állapítatik meg, a közös legelőn az állatok legeltetése csakis közös nyájában, falkákban, csordákban és ménesekben engedtetik meg.

A legeltetés megkezdésének és befejezésének időpontját, a községi (városi) gazdasági bizottság határozza meg. (66. §.)

16. §. Közös nyájakat, csürhéket, falkákat, csordákat és méneseket napkelte előtt a közös legelőre hajtani tilos; napnyugta után legkésőbb egy órával a csordák, ménesek nyájak és csürhék hazahajthatók.

A községi (városi) gazdasági bizottság az éjjeli legeltetést kivételesen megengedheti.

17. §. Oly birtokosok állatai, a kik idegen községben laknak, a közös legeltetésből nem zárhatók ki.

18. §. Közös legelőterületek más célra nem használhatók fel.

Ha azonban a községi (városi) gazdasági bizottság a közös legelőként használt terület felosztását szükségesnek tartaná, az ez iránt hozandó határozat csakis a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister jóváhagyása mellett hajtható végre.

19. §. Oly községekben, hol a 3. §. értelmében közös legeltetés állapított meg, s a legeltetés eddig megszorítás nélkül gyakoroltatott, jövőre nézve is minden családfő, ki eddig legeltetési joggal birt, ha külső birtoka nincs is, de belsőséggel bír, a község birtokát képező legelőterületen egy tehénnek, illetőleg a megfelelő számú juhnak, kecskének vagy sertésnek legeltetésére nézve, a községi (városi) gazdasági bizottság által megállapítandó feltételek alatt jogosítva van.

20. §. A telelő helyükről közös legelőre kihajtható állatok számbavételére és egészségi állapotuk megvizsgálására nézve az állategészségügyi törvényjavaslat 17. §-ának intézkedése irányadó.

21. §. Vágómárhának és kereskedésre szánt szarvasmárhának szállítására nézve az állategészségügyi törvényjavaslat 18. §-ában foglalt rendelkezés nyer alkalmazást.

III. Fejezet.

A mezei utakról.

22. §. A mezei utak és ösvények jó karban tartása az érdekelt dülő-birtokosok kötelessége.

A jó karban tartás költségeihez mindazok, a kik abból hasznot huznak, hozzájárulni kötelesek.

A hozzájárulás arányának megállapításánál a hatóság meghatározza azt is, hogy a jó karban tartás költségeihez az érdekelt község mennyiben s mily arányban köteles hozzájárulni.

23. §. Ha az új mezei utak és ösvények kihasításának vagy a régi mezei utak áthelyezésének szüksége merül fel, az érdekelt kérelmére vagy hivatalból megindítandó eljárás folytán a községi (városi) gazdasági bizottság az érdekelt birtokosokat tárgyalásra hívja meg, s ha az érdekelt birtokosok részéről a tervezett út- vagy ösvénynyitás ellen kifogás nem tétetik, a községi (városi) gazdasági bizottság az út- illetőleg ösvény megnyitása iránt intézkedik.

Ha azonban az érdekelt az új út illetőleg ösvény megnyitása iránt egyértelmű megállapodásra nem jutnak, a tárgyalás félbeszakítandó, s további eljárás végett a szükséges lépések a hatóságnál teendők meg.

A mennyiben a hatósági tárgyalás alkalmával a szükséges terület magán egyezség útján megszerezhető nem volna, az 1881: XLI. t.-cikkekben szabályozott kisajátításnak van helye.

A kisajátításra az engedélyt a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister adja meg.

24. §. Minden birtokos teljes és előleges kártalanítás mellett tűrni tartozik, hogy saját területén oly birtokrészek számára, a melyek idegen területek által körül vannak zárva, a gazdálkodás céljából gyalog, lóháton vagy szekérrel leendő közlekedés létesíttessék.

Az átjáró helye, esetleg az átjárás ideje s a fizetendő kártérítési összeg, a mennyiben a felek között e részben megállapodás nem jöhetne létre, a hatóság által a községi (városi) gazdasági bizottság meghallgatása mellett állapítandó meg.

25. §. Idegen területen engedély nélkül vert mezei utak és ösvények az érdekelt birtokosok kérelmére a községi (városi) gazdasági bizottság meghallgatása mellett a hatóság által betiltandók.

26. §. A mezei utak és ösvények jókarban tartására, biddakkal és árkokkal való ellátására nézve a községi (városi) gazdasági bizottság ügyel fel.

IV. Fejezet.

Az ültetvényekről.

27. §. Földbirtokok határán fák ültetése csakis oly módon engedtetik meg, hogy ez által a szomszéd birtokosra kár ne háruljon.

28. §. Az idegen területre átnyuló ágak és gyökerek, a mennyiben károsaknak bizonyulnának, a károsult fél kérelmére a fák birtokosa által eltávolítandók.

29. §. Az állami, vármegyei és községi utak befásítását, a törvényhatóság gazdasági bizottságának meghallgatása után a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister, a közmunka- és közlekedésügyi ministerrel egyetértőleg elrendelheti, s ez alkalommal a befásítás módzatai, valamint az ültetendő fák neve és száma iránt is intézkedik.

A 27. és 28. §-ok intézkedései a jelen §-ban felsorolt utakra nem terjednek ki.

30. §. Jelen törvény életbeléptetésétől számított három év alatt minden község köteles alkalmas faiskolát berendezni.

A berendezés és fenntartás költségei, valamint az alkalmazandó személyzet esetleges díjazásai a községek által fedezendők.

31. §. A faiskolák művelési irányát a törvényhatósági gazdasági bizottság véleményének meghallgatása mellett a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister rendeleti uton állapítja meg.

32. §. A faiskola első sorban a községi tanköteles gyermekeknek a fatenyésztésben való oktatására szolgál gyakorlótétél.

A faiskolából nyert csemeték az utak, utcák és terek befásítására, esetleg a község mezei tulajdonán a futóhomok megkötésére, meredekebb partok, szakadások biztosítására és megvédésére használandók fel.

A község által nem szükségelt csemeték a község előjáróság által a községi (városi) gazdasági bizottság véleményének meghallgatása mellett eladhatók.

33. §. A faiskolák a községi (városi) gazdasági bizottság felügyelete alatt állanak.

V. Fejezet.

A káros állatok és növények irtásáról. Hasznos madarak oltalmazásáról.

34. §. Minden tulajdonos és bérlő köteles évenként márczius hó végéig, gyümölcs- és egyéb fáit, bokrait, sövényeit, a házak és gazdasági épületek falait a hernyóktól, illetőleg petéiktől és fészkeiktől megtisztítani s az összegyűjtött hernyókat,

fészkeket és petéket elégetni vagy más megfelelő módon elpusztítani.

A később mutatkozó hernyók, valamint a cserebogarak is hasonló módon elpusztítandók.

Oly levágott fák vagy ágak, melyeken hernyók vagy hernyófészkek vannak, ezektől megtisztítandók.

35. §. Azon esetben, ha a hernyók, vagy más kártékony állatok oly tömegben lépnek fel, hogy a közcsapás jellegét öltik fel, a községi (városi) gazdasági bizottság javaslata alapján a községi előljárárság elrendelheti, hogy az első sorban érdekelt birtokosokon kívül a község minden erre alkalmas lakója a védekezésnél, illetőleg ezen káros állatok pusztításánál közreműködjék.

36. §. Ha a községi intézkedések a baj elfojtására elégtelenek lennének, a községi előljárárság köteles erről a hatóságnak jelentést tenni.

A hatóság intézkedik az iránt, hogy az érdekelt községek a baj elhárítása végett közös erővel és egyöntetűen járjanak el.

37. §. A káros rovarok irtásának előmozdítására a községi előljárárság jutalmakat tűzhet ki, melyek a községi pénztárból fedezendők.

38. §. A község tulajdonát képező területeken, a községi utakon, kerítéseken és sűvényeken levő hernyókat és kártékony rovarokat a község tartozik irtatni.

39. §. Káros növényeket, a melyenek: a szerb tövis, az igliczetövis, bogáncs, aszat, aranka, fecskefonál, vadkomló, bogáncs, kutyatej stb., az érdekelt birtokosok a magvak érése előtt lekaszálás, illetőleg levágás által vagy más megfelelő módon irtani kötelesek.

40. §. A káros növények aratás vagy kaszálás alkalmával is irtandók; ezen munkálatok közben a gaz- és gyomfoltok meghagyása vagy körülkaszálása tilos.

41. §. A mezőgazdaságra hasznos madarakat, nevezetesen a pintyeket, csízeket, pirókokat, keresztosőrű pintyeket, kendericéket, sármányokat, paocsirtákat, billegetőket, pipiskéket, fakúszókat, czinkéket, nádi zenéreket, lombos zenéreket, csalitos zenéreket, vörösfarku zenéreket, fülemiléket, csalogányokat, seregélyeket, gébicseket, lappogókat, fali fecskéket, bankákat, harisokat, gyurgyalogokat, nyaktekerceket, harkályokat, kakukokat és más hasznos madarakat pusztítani, fészkeiket elszedni, tojásaikat és fiókjaikat széthányi tilos.

42. §. Az ürgeket, hörcsögöket, patkányokat, egereket, tarka varjúkat, szarkákat és szajkókat a községek, valamint a birtokosok irtani kötelesek.

43. §. A káros állatok és gyomok irtása, valamint a hasznos madarak oltalmazása a külső cselédek, különösen a mezei rendőrök fölvételekor kikötendő és szegődési levelükbe felveendő.

VI. Fejezet.

Az állattenyésztésről.

44. §. A földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter a gazdasági és állattenyésztési viszonyok tekintetbe vételével s a megyei gazdasági bizottság meghallgatása mellett, az egyes állatnemekre nézve a szükséghez képest tenyészközüle-

teket állapíthat meg s ezen tenyészközületekre nézve az állattenyésztés irányát szabályozhatja.

Az egyes tenyészközületekre nézve megállapított tenyésztési iránynak meg nem felelő apaállatok nyilvános használatra nem bocsáthatók.

A földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy indokolt esetekben ezen rendelkezés alól kivételes intézkedést tegyen.

45. §. Minden község köteles a községbeli állattenyésztés céljaira szükséges s a 44. §. határozatainak megfelelő apaállatokat saját költségén, a 46. §-ban megállapított határidőn belül megszerezni, s elhelyezésükről s jó karban tartásukról gondoskodni.

46. §. A községi apaállatok megszerzésére nézve, a jelen törvény életbeléptetésétől számítva, a következő határidők állapítatnak meg:

lovakra nézve	15 év;
szarvasmarhákra nézve	3 év;
juh, kecske és sertésre nézve	2 év.

A földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter felhatalmaztatik, hogy a törvényhatósági gazdasági bizottság meghallgatása mellett a belügyminiszterrel egyetértőleg oly községek részére, hol a lótenyésztés kiválóbb fontossággal bír, a tenyészmének megszerzésére rövidebb határidőt állapíthatson meg.

47. §. Az apaállatok számának az anyaállatok számához arányosított meghatározása iránt a földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter rendeleti úton intézkedik.

48. §. Oly községek, a melyekben a 47. §. értelmében megállapított számú anyaállat nincs, az apaállat tartása tekintetében más községgel egyesülhetnek.

49. §. A községek az esetben, ha a községben az állam, szövetkezetek vagy magánosok tenyésztésre alkalmas és nyilvános használatra szánt apaállatokat tartanak, a mennyiben az így tartott apaállatok létszáma a 47. §. követelményeinek megfelelő, kellőleg indokolt kérelem folytán a törvényhatósági gazdasági bizottság által községi apaállatok külön tartásának kötelezettsége alól felmenthetők.

50. §. Községek, szövetkezetek és magánosok által tartott apaállatok nyilvános használatra csak akkor bocsáthatók, ha a tenyésztésre felügyelő járási gazdasági bizottság által erre alkalmasoknak találtattak. (74. §.)

Az állam által fentartott fedező állomások apaállataira azonban a járási gazdasági bizottság hatásköre nem terjed ki.

51. §. A nyilvános használatra alkalmasoknak nem talált apaállatok a felügyelő-bizottság által a tenyésztéstől ideiglenesen vagy véglegesen kizárandók, s kiheréltetésük elrendelhető.

A járási gazdasági bizottság ebbeli határozata ellen másodfokban az alispánhoz, harmadfokban a földmivélés- ipar- és kereskedelemügyi miniszterhez felebbezésnek van helye.

A mennyiben pedig a felügyelő-bizottság által az állami telepekről származó, vagy az állam által szállított apaállatok találatnak kifogás alá esőknek, ezen apaállatok csakis a földmivélés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter jóváhagyása után zárhatók ki véglegesen a tenyésztéstől.

52. §. Ha az 51. §-ban foglalt intézkedés folytán, vagy bármi más okból a községi apaállatok létszáma a 47. §. követelményének nem felel meg, a község köteles a következő tényészévig az apaállat-létszám kiegészítéséről gondoskodni.

53. §. A járási gazdasági bizottság által tenyésztésre alkalmatlanoknak talált, vagy meg nem vizsgált apaállatok csordába vagy közösen tartott nyájba nem bocsáthatók.

54. §. A községi (városi) gazdasági bizottság a község állatállományának létszámát, szaporulatának minőségét és mennyiségét nyilván tartani köteles.

A nyilvántartás módosztatásai iránt a földművelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszter rendeleti úton intézkedik.

(Vége köv.)

A „Borászati Lapok“.

A „Borászati Lapok“ újjászervezett alakjában idei 27. számával zárja be a folyó év első felét. A maga nemében e téren első szaklapot melegen ajánljuk az érdekeltek szives figyelmébe, irányadó útmutatással és tanácsal szolgál ez, a jelen phylloxera-szülte válságos helyzetben. A lap helyes irányáról tanubizonyosságot nyújt a legutóbb kiadott szám is, mely a következő gazdag tartalommal jelent meg: 1. A szőlő-, bor és mellékterményei. Engelbrechtől. 2. A riparia-soupage tenyész-képességéről. Dr. Wirth Miksától. 3. Spanyolország és Portugália bortermelése (tárca). F. L.-től. 4. A szőlőgyomlálás vagy válogatás. Raksányi Károlytól. 5. A vörös bornak cersav-tartalma. Dr. Stollár Gyulától. 6. Az amylalkohol (kozmaolaj) felismerése a borban. Lucich Gézától. 7. Gyümölcspálinka. 8. A Brenkovics-féle szőlőiskola-kapáló-, nyitó-, és fedő-eké (ábrával). E.-től. 9. A parafa egy betegsége. Vegyes közlemények, Tudósítások a szőlők állásáról és a borkereskedelemről.

A lapot Orldódy Lajos, Molnár István és Engelbrecht Károly szerkesztik. Előfizetési ára félévre 2 frt 50 kr. negyedévre 1 frt 25 kr.

A lap megjelenik minden szombaton. (Budapesten, Köztelek).

Egyleti mozgalmak.

Választmányi ülés 1887. június 14-én.

Tartott aelnök Szabó József elnöklete alatt, jelen voltak: Benigni Samu, Dr. Szentkirályi Ákos, Gróf Schweinitz Gyula, Dr. Nagy Mór, Reich Albert, Sipos Gábor, Tóth Zsigmond, Dr. Hintz György, e. pénztárnok, Molnár Sándor, e. ügyvéd és Gamauf Vilmos, e. titkár.

69. Az april 30 iki ülés jegyzőkönyve felolvastván — a mainak hitelesítésére Dr. Nagy Mór, Reich Albert és Dr. Szentkirályi Ákos tagtársak kéretnek fel.

70. A május 1-én tartott közgyűlés határozatai felolvastván — azok a következőleg foganatosítottak:

a) egyleti pénztárnok urnak a közgyűlés köszönete és felmentvénye jegyzőkönyvi kivonatban kiadandó;

b) a nagy-utcai szőlő és köztelek részbeni eladására vonatkozó határozatokat illetőleg a kertészeti szakosztály véleménye bekérendő;

c) az irodalmi szakosztály az egylet kebelében felállítandó, annak első tagjaiul az indítványozók, névszerint: Dr. Szentkirályi Ákos, Dr. Berde Áron, Nagy Lajos, Sigmund Ákos, Réti János, Reich Albert, Vörös Sándor fognak tekintetni, kikhez tetszés szerint lehet csatlakozni. Az új szakosztály összehívásával és megalakításával az elnökség bizatik meg.

71. E titkár jelenti, hogy alapító tag Ákoncz János elhunyt — sajnos tudomásul szolgál.

72. Vörös Sándor a budapesti kiállítási jelentésről szóló szakvéleményét benyújtja — köszönettel fogadtatván, a más két bizottsági tag is véleményének mielőbbi beadására fog felkérteni.

73. E ügyvéd Molnár Sándor terjedelmes jelentést nyújt be a n. Tompa Károly volt egyleti ügyvéd örökösének számadása tárgyában — a fáradságos munkát elismeréssel fogadtatván, az ügy lehetőleg békés úton lesz kiegyenlített. Egyezkedő bizottságul Sipos Gábor tagtárs, valamint egyleti pénztárnok és ügyvéd urak kéretnek fel.

74. Közlekedési miniszterium 1478. eln. sz. alatt titkár évi szabadjegyét megadja — örvendetes tudásul szolgál.

75. Borászati kormánybirtos értesít, hogy a mintapincze felügyelete alól felmentetvén, helyébe Saárosy Kapeller Ferencz min. titkár lett arra megbizva — tudomásul szolgál.

76. Tejgazdasági felügyelő 1394 sz. a. tudatja, hogy az orsz. vaj és sajszövetkezet megalakult — lapban a termelők tudomására hozandó.

77. Nagy-szebeni hadbizottság 2572 sz. átirata az élelmi szerek szállítása ügyében — lapban közölve lett, mellyel kapcsolatosan a múlt ülés 55-ik pontja értelmében a kolozsvári kereskedelmi kamarának is ez érdemben válasz adandó.

78. Az „E. M. K. E.“ elnöksége 1076 sz. a. a sepsiszentgyörgyi tárlatra 50 frt költség-segélyt és jutalomdíjakat kér — tekintve az egyleti pénztár kedvezőtlen állását és a déési vándorgyűléssel járó tetemes költségeket választmány kizárólag jutalmakra szavazhat meg 50 frtot, mely a pályadíj-alaphól lesz kiutalandó.

79. Cseh Landeskulturrath az 1886 évi jelentését küldi be — köszönettel fogadtatott.

80. Orsz. gazd. egylet 1886. évi zárszámadását megküldi, — tudomásul szolgál.

81. Orsz. gazd. egylet átirata a gyümölcs nomenelatura ügyében — kertészeti szakosztályhoz tétetik át.

82. Ugyancsak átirata a köztelki gyümölcsescsarnok ügyében — lapban ismertetendő.

83. Mosonmegyei g. egylet tudatja, hogy a nagy távolság miatt a vándorgyűlésen részt nem vehet — sajnos tudásul szolgál.

84. Kis-küküllőmegyei g. egylet állatkiállítási programja — lapban közölve lett.

85. Szolnok-doboka-megyei g. egylet titkári jelentése 1886-ról — köszönettel fogadtatott.

86. Lótenyésztési részvénytársaság 1886. évi zárszámadása — tudomásul szolgálván, a 4 frt osztalék felveendő.

87. Kozlowszky lovag szeszadó-ügyi beadványa — véleményezés végett Sigmund Dezső tagtársnak adatik ki.

88. E. pénztárnok jelenti, hogy január 1-étől május 31-éig volt bevétel 3125 frt 09 kr. és kiadás 2388 frt 39 kr. Egyszersmint jelenti, hogy a Tisza-féle ügy lebonyolítottat, Zeyk József tagtárs ur pedig a 6300 frt kölcsöntökét visszafizetni kész — tudomásul szolgálván, határozatot, hogy az alap-tőke czimén befolyó pénzen magyar papírpénzt vásároltassék.

Hitelesítik:
Reich Albert,
Dr. Szentkiályi Ákos,
Dr. Nagy Mór.

Szabó József
egyleti alelnök.
Gamauf Vilmos
egyleti titkár.

Pályázati hirdetmény.

Van szerencsém az érdeklődő közönséget értesíteni, miszerint az ér-diószegi m. kir. vinczellér-képezdében a folyó évi augusztus hó közepén tartandó vizsgával 12 növendék végzi a tanfolyamot, kik méltányos díjazásért gyümölcsészeti-, szőlőszeti-, és pinczekezelői állást készek elfogadni. Ez iránybani kérdésekre bővebb felvilágosítást ad az intézet igazgatósága.

Ugyancsak a fent nevezett intézetben az 1887. október hó 15-én kezdődő tanfolyamra 13 fél állami költségű tanuló felvételére pályázat nyitattik.

Fölvételi kellékek:

- 1-ör A 16 évet betöltött életkort igazoló keresztlevél.
- 2-ör. Erős, egészséges testalkatot és védhimlővel beoltást igazoló orvosi bizonyítvány.
- 3-ör. Elemi iskolának jó sikerrel bevégzését igazoló iskolai bizonyítvány.
- 4-er. Községétől kiállított jó erkölcsi bizonyítvány.

5-ör. Szülőjének vagy gyámjának írásbeli nyilatkozata, hogy az illető tanuló az intézetet a tanfolyam bevégeztéig el nem hagyja.

A felvett tanuló lakás, élelmezés, mosás, fűtés, világítás és gyógykezelésért havonként 7 azaz hét o. é. forintot tartozik az intézet pénztárába előre lefizetni; azonkívül fehér és egyéb ruházattal, valamint írő- és rajz eszközökkel magát kellően ellátni, s október-hó 15-én az intézetben pontosan megjelenni.

A pályázatban előny adatik az ér-diószegi m. kir. vinczellér-képezde első évi tanfolyamát egészen saját költségén és jó sikerrel végzett növendékeknek, — általában nagyobb előképzettségűeknek, — különösen a hadkötelezettségüknek eleget tett altiszteknek, kik az intézet végeztével a gyakorlati élet tereére lépve egy részről az itt elsajátított ismereteket mihamarább értékesíthetik, másrésztől a hivatásukkal szemben felmerülni szokott téves és elfogult nézeteket könnyebben legyőzhetik.

A fent elősorolt bizonyítványokkal felszerelt kérvények Augustus hó 1-sőjéig aláírott igazgatósághoz küldendők be, honnan a fel- vagy fel nem vételről az illetők szeptember hó 15-ig értesíttetnek.

A fél államköltségű helyek betöltésén felül saját költségű növendékek is vétetnek fel, kik a kellő ruházat és ágy-neművel ellátáson kívül az élelmezés és mosásért ez idő szerint havonként 14 forintot előre tartoznak fizetni.

Lakást fűtést, világítást és gyógykezelést az intézettől ezek is ingyen nyernek.

Ér-Diószegi (Biharmegye) 1887. június-hó.

Az ér-diószegi m. kir. vinczellér-képezde igazgatósága.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

PIACZI ÁRAK.

A h e t i v á s á r		Gabona mérték	tisztá buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	török-buza	100 kilo		1 köb-meter tűzifa	1 kilo marhahús	
h e l y e	napja								széna	szalma			
k r a j e z á r o k b a n													
Budapest	júnus	28	metermázsza	860	—	650	—	550	555	—	—	—	
Brassó	júnus	24	hektoliter	610	370	360	310	190	400	200	145	230	40
Deés	júnus	28	"	580	540	480	—	250	480	640	220	320	34
Fogaras	júnus	24	"	600	550	420	—	250	480	300	170	210	34
Gyula-Fehérvár	júnus	25	"	640	525	440	—	225	425	250	200	260	36
Kézdi-Vásárhely	júnus	23	"	580	—	370	300	190	450	270	90	220	32
Kolozsvár	júnus	23	metermázsza	820	—	560	—	440	510	300	260	300	38
Maros-Vásárhely	júnus	23	metermázsza	786	560	490	—	440	481	230	180	300	36
Nagy-Szeben	júnus	24	hektoliter	600	480	390	—	230	430	180	130	300	38—40
Nagy-Várad	júnus	28	"	553	440	390	324	230	308	260	140	330	48
Sepsi-Szent-György	júnus	30	"	590	550	380	360	180	420	300	100	150	32
Szász-Régen	júnus	23	"	550	500	350	300	225	375	280	210	260	32
Torda	júnus	18	"	650	450	400	350	225	375	300	30	238	36